

การศึกษาสภาพการจัดการศึกษาเรียนรวมของโรงเรียนภายใต้สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

A STUDY OF INCLUSIVE EDUCATION AMONG SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF
PHRA NAKORN SI AYUTTHAYA PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION SERVICE
AREA 2

Received: November 23, 2020

Revised: December 22, 2020

Accepted: December 28, 2020

ณัฐธีรา ทองเปรม¹ และ มฤษฎ์ แก้วจินดา²

Nutteera Tongprem¹ and Marid Kaewchinda²

^{1,2}Faculty of Education, Kasetsart University

50 Ngamwongwan Road, Chatuchak, Bangkok, 10900 Thailand

¹Corresponding Author, E-mail: Nutteera Tongprem, nutteera.to@ku.th

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้เพื่อศึกษาสภาพการจัดการศึกษา ปัญหา อุปสรรค ต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเรียนรวม กลุ่มตัวอย่างสำหรับงานวิจัยนี้ คือ ครูผู้สอนและครูผู้รับผิดชอบงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 300 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Stratified Randomize Sampling) เครื่องมือในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามการจัดการศึกษาเรียนรวมตามโครงสร้าง SEAT ทั้งปลายปิดและปลายเปิด การวิเคราะห์ข้อมูลใช้เครื่องมือทางสถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ความถี่ ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนภายใต้สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 โดยภาพรวมและพิจารณารายด้าน อยู่ในระดับปฏิบัติมาก ด้านนักเรียนโรงเรียนส่วนใหญ่มีการเตรียมความพร้อมนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และนักเรียนทั่วไป ให้ความรู้สร้างความเข้าใจ สร้างเจตคติที่ดีให้กับบุคลากรทุกคนที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนรวมถึงผู้ปกครอง เพื่อให้นักเรียนอยู่ในสังคมได้ ด้านสภาพแวดล้อม ส่วนใหญ่มีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมต่างๆให้เหมาะสมและปลอดภัยในการใช้ชีวิตของนักเรียน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ครูมีการจัดทำแผนการเรียนเฉพาะบุคคลให้ตรงกับศักยภาพของนักเรียน ผู้บริหารมีการนิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ด้านเครื่องมือโรงเรียนส่วนใหญ่มีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการจัดการเรียนรวมอย่างชัดเจน จัดหาสื่อและเครื่องมือในการอำนวยความสะดวกเพื่อพัฒนานักเรียนตามศักยภาพและความแตกต่างระหว่างบุคคล ปัญหา อุปสรรคต่อการจัดการศึกษาที่พบ คือ จำนวนครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็กไม่เพียงพอต่อการจัดการศึกษา จึงทำให้เกิดปัญหาด้านอื่นๆ ตามมา

คำสำคัญ: การจัดการศึกษาเรียนรวม, โครงสร้าง SEAT

ABSTRACT

The purpose of this research were to study the state of education management, problems and obstacles to the education management of Inclusive Schools. The sample group for this research was 300 teachers and special education teachers obtained by Stratified Randomize Sampling. The tools for collecting the data were questionnaires, the management of the total study by SEAT Model. Statistics used in data analysis were mean, frequency, percentage, standard deviation (S.D.)

The results of this research indicated that the educational management of schools under Phranakhon Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Office 2 for both overall and individual aspects was at the high level. In terms of students, most of the sample schools had preparation for students with special needs and general students, provision of education and creation of understanding and positive attitude for all personnel involved in the school, including parents for students' capability to stay in society. In terms of environment, most of the sample schools provided suitable and safe activity-facilitating environment for students' lives. In terms of teaching and learning activities, teachers prepared individual study plans to match students' potential. Administrators supervised and monitored the operation continuously. In terms of instrument, most of the sample schools formulated a clear policy on the management of inclusive education, providing media and tools to facilitate the development of students according to their potential and individual differences. Lastly, the problem and obstacle in educational management was insufficient number of teachers in small schools, causing failure to meet the students' demand, and in turn other problems occurred.

Keywords: Inclusive Education, SEAT Framework

ความเป็นมาของปัญหาการวิจัย

การจัดการศึกษาเรียนรวม (Inclusive Education) เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นให้นักเรียนทุกคนได้เข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ มีสิทธิความเสมอภาคอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม เป็นการศึกษาเพื่อทุกคน (Education For All) การจัดการศึกษาเรียนรวมนี้เป็นการเปิดโอกาสให้ทุกคนได้เรียนรู้ร่วมกัน ไม่แบ่งแยกและไม่เลือกปฏิบัติต่อทั้งนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และนักเรียนทั่วไป (ฐาปนีย์ แสงสว่าง และคณะ, 2562, น. 1) ทั้งนี้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวด 5 มาตรา 54 ระบุว่า รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2560, น. 12) และยุทธศาสตร์ที่ 4 ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2560 – 2579 ระบุถึงการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา โดยให้นักเรียนทุกคนได้รับโอกาสและความเสมอภาคใน

การเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้รับการศึกษาเต็มตามศักยภาพเพิ่มขึ้น นักเรียนพิการได้รับการพัฒนาสมรรถภาพหรือบริการทางการศึกษาที่เหมาะสม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) อีกทั้งพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ปีพุทธศักราช 2551 ที่กล่าวถึงการเรียนรวม มาตรา 3 ระบุว่า การเรียนรวมเป็นการจัดให้คนพิการได้เข้าศึกษาในระบบการศึกษาทั่วไปทุกระดับ และหลากหลายรูปแบบ รวมถึงการจัดการศึกษาให้สามารถรองรับการเรียนการสอนสำหรับคนทุกกลุ่ม รวมทั้งคนพิการ 9 ประเภท ได้แก่ 1) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น 2) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน 3) บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา 4) บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว หรือสุขภาพ 5) บุคคลที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ 6) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา 7) บุคคลที่มีปัญหาทางพฤติกรรม หรืออารมณ์ 8) บุคคลออทิสติก และ 9) บุคคลพิการซ้อน (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2551)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จึงมีนโยบายให้โรงเรียนที่จัดการศึกษาเรียนรวม ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตาม “โครงสร้างซีท” (SEAT Framework) ซึ่ง เบญจา ชลธารนนท์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาพิเศษ ได้พัฒนามาจากหลักการของ “การศึกษาเพื่อทุกคน” (Education For All) ซึ่งเป็นแนวคิดที่ประเทศตะวันตกหลายประเทศให้ความสำคัญกับการได้รับสิทธิในการศึกษาของประชาชนทุกคนอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน ไม่มีการเลือกปฏิบัติ ซึ่งแนวคิดดังกล่าวมีองค์ประกอบหลัก 4 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้เรียน (Student) ด้านสภาพแวดล้อม (Environment) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (Activities) และด้านเครื่องมือ (Tools) เบญจา ชลธารนนท์ (2549, น. 18) เพื่อศึกษาว่าอะไรคือปัจจัยสำคัญ ที่จะช่วยให้การจัดการศึกษาเรียนรวมนี้ดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ สามารถเรียนรวมได้อย่างมีความสุข และมีการจัดการศึกษาสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนแต่ละบุคคล

จากที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่านักเรียนทุกคนต้องได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ตระหนักถึงสิทธิขั้นพื้นฐานของนักเรียนทุกคน จึงได้จัดทำโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวม ตั้งแต่ปีการศึกษา 2547 จนถึงปัจจุบัน สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้รายงานข้อมูลสารสนเทศโรงเรียนเรียนรวม ณ วันที่ 10 พฤศจิกายน 2562 ว่ามีโรงเรียนที่จัดการศึกษาเรียนรวม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 24,216 โรงเรียน มีนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษรวมจำนวน 432,590 คน โดยส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ จำนวน 371,210 คน หรือร้อยละ 85.81 ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2562) และจำนวนนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ปีการศึกษา 2562 มีจำนวน 1,027 คน จากนักเรียนทั้งหมด 24,291 คน คิดเป็นร้อยละ 4.06% ถึงแม้ว่าจะเป็นตัวเลขที่ดูไม่มากเมื่อเทียบกับจำนวนนักเรียนทั้งหมด แต่นักเรียนทุกคนต้องได้เข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ มีสิทธิความเสมอภาคอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม มีความสุขในการเรียน และได้รับการพัฒนาตามศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสภาพการจัดการศึกษาเรียนรวมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 เพื่อที่จะได้ทราบปัญหา และอุปสรรคที่มีผลกระทบต่อการจัดการศึกษา และดำเนินการวางแผนป้องกัน พัฒนาการจัดการศึกษาเรียนรวมให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2
2. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค ที่มีผลกระทบต่อจัดการศึกษาของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นครูผู้สอนและครูผู้รับผิดชอบงานการศึกษาพิเศษ ของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 จำนวน 105 โรงเรียน 1,397 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นครูผู้สอนและครูผู้รับผิดชอบงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 300 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ในการศึกษาครั้งนี้ได้ทำการกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, p.608) ในการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างจากประชากร โดยกำหนดค่าความเชื่อมั่นที่ 95 ในการคำนวณหาค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มเท่ากับ .05 ได้จำนวน 300 คน ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Randomized Sampling) โดยสำรวจจำนวนประชากรแต่ละอำเภอก่อน จากนั้นคำนวณหาสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนประชากรในแต่ละอำเภอ คำนวณหาสัดส่วนจำนวนโรงเรียนในแต่ละอำเภอ และ คำนวณหาสัดส่วนจำนวนครูของแต่ละโรงเรียน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามการจัดการศึกษาเรียนรวม ประเด็นในข้อคำถามมีเนื้อหาเกี่ยวกับการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 2 ครอบคลุมตามโครงสร้าง SEAT ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านเครื่องมือ โดยแบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสำรวจข้อมูลทั่วไปของโรงเรียน และข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามในด้านต่าง ๆ คือ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ปฏิบัติงาน ขนาดโรงเรียน อำเภอที่ตั้งโรงเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) สอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาในการจัดการเรียนรวม โดยใช้โครงสร้าง SEAT 4 ด้าน คือ

1. ด้านนักเรียน (S)	มีข้อคำถาม 8 ข้อ
2. ด้านสภาพแวดล้อม (E)	มีข้อคำถาม 5 ข้อ

3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (A) มีข้อคำถาม 9 ข้อ

4. ด้านเครื่องมือ (T) มีข้อคำถาม 8 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแบบปลายเปิด สอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค ที่มีผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเรียนรวม ทั้ง 4 ด้าน ตามโครงสร้าง SEAT

3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้นเองโดยอาศัยกรอบในการวิจัย มีขั้นตอนดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนเรียนรวม

3.2 กำหนดรูปแบบและโครงสร้างของข้อคำถามในแบบสอบถาม เพื่อให้เหมาะสมกับข้อมูลและครอบคลุมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนเรียนรวม

3.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจพิจารณาและขอข้อเสนอแนะ

3.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ พบว่า ทุกข้อมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00

3.5 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

3.6 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองเก็บข้อมูล จำนวน 30 ชุด แล้วมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยการหาค่าแอลฟาของครอนบาค (Alpha's Cronbach) ได้เท่ากับ .966

3.7 นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้เก็บข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 สํารวจรายละเอียดและรายชื่อของโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

4.2 ทำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขออนุญาตผู้อำนวยการเขต เก็บข้อมูลจากครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

4.3 ส่งแบบสอบถามในระบบรับส่งหนังสือราชการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 (ออนไลน์)

4.4 รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามออนไลน์จากระบบรับส่งหนังสือราชการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

4.5 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากระบบรับส่งหนังสือราชการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ความถี่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการปฏิบัติตามระบบการจัดการศึกษาเรียนรวม SEAT โดยแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ของเบสต์ (Best, 1970, p172) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.49	หมายถึงมีการปฏิบัติน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย	1.50 – 2.49	หมายถึงมีการปฏิบัติน้อย
ค่าเฉลี่ย	2.50 – 3.49	หมายถึงมีการปฏิบัติปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.50 – 4.49	หมายถึงมีการปฏิบัติมาก
ค่าเฉลี่ย	4.50 – 5.00	หมายถึงมีการปฏิบัติมากที่สุด

5.2 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคที่มีผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเรียนรวมใน 4 ประเด็น ได้แก่ นักเรียน สภาพแวดล้อม การจัดการเรียนการสอน และเครื่องมือ

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการจัดการศึกษาเรียนรวมของโรงเรียนภายใต้สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากแบบสอบถาม และได้ดำเนินการวิเคราะห์ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความถี่ และร้อยละ ของข้อมูลส่วนตัว โดยมีกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 300 คน

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
1. ชาย	81	27.00
2. หญิง	219	73.00
วุฒิการศึกษา		
1. ต่ำกว่าปริญญาตรี	5	1.67
2. ปริญญาตรี	221	73.67
3. ปริญญาโท	73	24.33
4. ปริญญาเอก	1	0.33
ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน		
1. ต่ำกว่า 5 ปี	147	49.00
2. 5 – 10 ปี	101	33.67
3. มากกว่า 10 ปี	52	17.33
ขนาดโรงเรียน (จำนวนนักเรียน)		
1. โรงเรียนขนาดเล็ก (ไม่เกิน 120 คน)	63	21.00
2. โรงเรียนกลาง (121-280 คน)	88	29.33
3. โรงเรียนใหญ่ (281 คนขึ้นไป)	149	49.67

วารสารวิจัยและพัฒนาศึกษาพิเศษ

จากตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์ความถี่ และร้อยละ ของข้อมูลส่วนตัว โดยมีกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 300 คน พบว่า ครูที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 219 คน คิดเป็นร้อยละ 73.00 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 221 คน คิดเป็นร้อยละ 73.67 มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 49.00 และอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 49.67

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการประเมินตนเองในการปฏิบัติงานในการจัดการเรียนรวมตามระบบ SEAT

อำเภอ	ด้านนักเรียน		ด้านสภาพแวดล้อม		ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน		ด้านเครื่องมือ		รวม	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
บางไทร (n=43)	3.56	0.81	4.13	0.76	3.83	0.68	3.74	0.77	3.82	0.76
บางบาล (n=31)	3.79	0.61	3.97	0.66	3.82	0.59	3.73	0.56	3.83	0.61
บางปะอิน (n=76)	3.79	0.56	4.09	0.67	3.81	0.67	3.75	0.65	3.86	0.64
ผักไห่ (n=38)	3.93	0.74	4.05	0.69	3.99	0.74	3.94	0.72	3.98	0.72
ลาดบัวหลวง (n=46)	3.62	0.58	3.92	0.71	3.66	0.63	3.61	0.69	3.70	0.65
เสนา (n=35)	3.62	0.88	3.91	0.82	3.79	0.77	3.85	0.76	3.79	0.81
บางซ้าย (n=31)	3.86	0.89	4.19	0.81	3.9	0.73	4.01	0.74	3.99	0.79
รวม	3.74	0.72	4.04	0.73	3.83	0.69	3.80	0.70		
รวมทุกด้าน	ค่าเฉลี่ย = 3.73 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.71									

จากตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการประเมินตนเองในการปฏิบัติงานในการจัดการเรียนรวมตามระบบ SEAT พบว่า

ด้านนักเรียน อำเภอที่มีค่าเฉลี่ยในการปฏิบัติมากที่สุดคืออำเภอผักไห่ ($\bar{X} = 3.93$) รองลงมาคืออำเภอบางบาล ($\bar{X} = 3.86$) และอำเภอที่มีค่าเฉลี่ยในการปฏิบัติน้อยที่สุดคืออำเภอบางไทร ($\bar{X} = 3.56$) ด้านสภาพแวดล้อม อำเภอที่มีค่าเฉลี่ยในการปฏิบัติมากที่สุดคืออำเภอบางซ้าย ($\bar{X} = 4.19$) รองลงมาคืออำเภอบางไทร ($\bar{X} = 4.13$) และอำเภอที่มีค่าเฉลี่ยในการปฏิบัติ น้อยที่สุดคืออำเภอเสนา ($\bar{X} = 3.91$) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อำเภอที่มีค่าเฉลี่ยในการปฏิบัติมากที่สุดคืออำเภอผักไห่ ($\bar{X} = 3.99$) รองลงมาคืออำเภอบางซ้าย ($\bar{X} = 3.90$) และอำเภอที่มีค่าเฉลี่ยในการปฏิบัติ น้อยที่สุดคืออำเภอลาดบัวหลวง ($\bar{X} = 3.66$) ด้านเครื่องมือ อำเภอที่มีค่าเฉลี่ยในการปฏิบัติมากที่สุดคืออำเภอบางซ้าย ($\bar{X} = 4.01$) รองลงมาคืออำเภอผักไห่ ($\bar{X} = 3.94$) และอำเภอที่มีค่าเฉลี่ยในการปฏิบัติ น้อยที่สุดคืออำเภอลาดบัวหลวง ($\bar{X} = 3.61$) เมื่อพิจารณาเป็นรายอำเภอ ในภาพรวมอำเภอที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคืออำเภอบางซ้าย ($\bar{X} = 3.99$) รองลงมาคือผักไห่ ($\bar{X} = 3.98$) และอำเภอที่มีค่าเฉลี่ยในการปฏิบัติ น้อยที่สุดคืออำเภอลาดบัวหลวง ($\bar{X} = 3.70$)

ตารางที่ 3 ร้อยละของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิด

ขนาดโรงเรียน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ขนาดเล็ก	60	20.00
ขนาดกลาง	5	1.67
ขนาดใหญ่	0	0
รวม	65	21.67

ตารางที่ 3 แสดงร้อยละของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิด ทั้งหมด 65 คน คิดเป็นร้อยละ 21.67 พบว่า มาจากโรงเรียนขนาดเล็ก 60 คน คิดเป็นร้อยละ 20 และโรงเรียนขนาดกลาง 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.67

ผู้วิจัยจึงขอนำเสนอปัญหาและอุปสรรคต่อการจัดการศึกษาเรียนรวมของโรงเรียนภายใต้สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 .จากการตอบแบบสอบถามปลายเปิด ในภาพรวม ดังนี้

1. ด้านนักเรียน

การจัดการศึกษาเรียนรวมให้ความสำคัญกับนักเรียนเป็นอันดับแรก ผู้วิจัยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลไว้ 2 ลักษณะคือปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาเรียนรวม และแนวทางในการแก้ปัญหา ดังนี้

ปัญหาและอุปสรรค: ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลปัญหาและอุปสรรคด้านนักเรียน ได้แก่ นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษไม่สามารถปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ (เช่น การย้ายเข้าของนักเรียนใหม่ การเปลี่ยนตึกเรียนใหม่ เป็นต้น) โดยเฉพาะในช่วง 1-2 สัปดาห์แรกของการเรียน นักเรียนแต่ละคนมีความรู้พื้นฐานทางวิชาการและความพร้อมไม่เท่ากัน และนักเรียนทั่วไปมีเจตคติในด้านลบและกลั่นแกล้งนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

แนวทางการแก้ปัญหา: ผู้ตอบแบบสอบถามให้แนวทางการแก้ปัญหาด้านนักเรียน ได้แก่ มีข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถาม ควรจัดกิจกรรมในสถานศึกษา ได้แก่ การเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษก่อนเปิดเทอม การเรียนปรับพื้นฐานก่อนเปิดเทอม การปฐมนิเทศผู้ปกครอง จัดช่วงให้ความรู้เกี่ยวกับประเภทและลักษณะของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ การพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ในสถานรับเลี้ยงเด็กพิการ ให้เขาเห็นถึงความพิการ ความผิดปกติเหล่านั้น เพื่อสร้างเจตคติที่ดี ปลูกฝังให้เขามีใจเมตตา เห็นใจเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน

สรุปข้อคิดเห็นประเด็นปัญหาและอุปสรรคในด้านนักเรียนของครูผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นเรื่องของการปรับตัวของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษและเจตคติของนักเรียนทั่วไปต่อนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

2. ด้านสภาพแวดล้อม

สภาพแวดล้อมในสถานศึกษาเป็นอีกปัจจัยพื้นฐานสำคัญที่ช่วยเอื้อให้การจัดการศึกษาเรียนรวมมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้สภาพแวดล้อมในสถานศึกษารวมถึงสิ่งแวดลอมทางกายภาพภายในและภายนอกห้องเรียน มีผลกระทบโดยตรงทั้งในเรื่องความปลอดภัยของการใช้ชีวิตสถานศึกษา ผู้วิจัยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลไว้ 2 ลักษณะคือปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาเรียนรวม และแนวทางในการแก้ปัญหา ดังนี้

ปัญหาและอุปสรรค: ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลปัญหาและอุปสรรคด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ โรงเรียนมีความเสี่ยงที่จะเกิดอันตราย เช่น ห้องเรียนชั้นบนเป็นหน้าต่างที่เปิดโล่งกว้าง ไม่มีเหล็กดัดป้องกัน เครื่องเล่นในสนามเด็กเล่นชำรุด เป็นต้น ในห้องเรียนมีสิ่งรบกวนดึงดูดความสนใจนักเรียนให้เสียสมาธิ เช่น มีสื่อสีสันสดใส จัดเรียงไว้รอบห้องเต็มไปหมด ทำให้เบี่ยงเบนความสนใจของนักเรียนออกจากตัวครู และบุคลากรในโรงเรียนไม่มีความรู้ ไม่เข้าใจเกี่ยวกับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

แนวทางการแก้ปัญหา: ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลปัญหาและอุปสรรคด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ โรงเรียนควรตั้งโครงการรักษาความปลอดภัย หรือ บุคลากรประจำจุดต่างๆในการใช้สถานที่ต่างๆ เช่น พื้นที่บริเวณ ใกล้แม่น้ำ พื้นที่เดินต่างระดับ มุมตึกต่างๆ สนามเด็กเล่น ควรจัดบรรยากาศชั้นเรียนให้เหมาะสมกับความต้องการ จำเป็นพิเศษ ข้อจำกัดของนักเรียนแต่ละคน และเตรียมความพร้อมบุคลากรในโรงเรียนให้มีความรู้ความเข้าใจ ข้อจำกัด ลักษณะ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นแต่ละประเภท

สรุปข้อคิดเห็นประเด็นปัญหาและอุปสรรคในด้านสภาพแวดล้อมของครูผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นเรื่องของ สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนและบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน

3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การเรียนการสอนจะประสบผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด เกิดจากตัวครูผู้สอนที่พัฒนาตนเองอยู่เสมอ เรียนรู้เทคนิคการสอนใหม่ๆ และนำมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับการเรียนการสอน นอกจากนั้นยังมีปัจจัยสนับสนุนจากผู้บริหาร ที่อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนให้กับครู การกำหนดหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน และคณะครูที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอน ในระดับชั้นเรียนนั้นๆ ทั้งนี้ผู้วิจัยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลไว้ 2 ลักษณะคือปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาเรียนรวม และแนวทางในการแก้ปัญหา ดังนี้

ปัญหาและอุปสรรค: ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลปัญหาและอุปสรรคด้านการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน ได้แก่ ครูขาดทักษะในการวางแผนการจัดการเรียนการสอน การเขียนแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล เครื่องมือที่ใช้วัดผลประเมินผลยังไม่เหมาะสม และยังขาดทักษะการคุมชั้นเรียน เทคนิคการสอนยังไม่เหมาะสมกับความต้องการ จำเป็นพิเศษของนักเรียน

แนวทางการแก้ปัญหา: ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลปัญหาและอุปสรรคด้านกิจกรรมการเรียน การสอน ได้แก่ ควรจัดอบรมเพิ่มทักษะในการจัดการเรียนรวมทั้งการเขียนแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล การวัดผล ประเมินผลที่หลากหลาย เทคนิคการสอนที่เหมาะสมกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียน

สรุปข้อคิดเห็นประเด็นปัญหาและอุปสรรคในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้ตอบ แบบสอบถาม เป็นเรื่องของการขาดทักษะต่างๆ ในการจัดการเรียนการสอนของครู

4. ด้านเครื่องมือ

เครื่องมือที่จะช่วยให้การจัดการศึกษาเรียนรวมประสบผลสำเร็จรวมไปถึงการกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ แผนปฏิบัติงาน แผนกลยุทธ์ของโรงเรียนที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาเรียนรวม การจัดสรร งบประมาณ การสนับสนุนสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ สำหรับนักเรียนที่มี

ความต้องการจำเป็นพิเศษ ผู้วิจัยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลไว้ 2 ลักษณะคือปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาเรียนรวม และแนวทางในการแก้ปัญหา ดังนี้

ปัญหาและอุปสรรค: ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลปัญหาและอุปสรรคด้านเครื่องมือ ได้แก่ งบประมาณไม่เพียงพอในการจัดหาสื่อ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก จำนวนครู ไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน

แนวทางการแก้ปัญหา: ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลปัญหาและอุปสรรคด้านเครื่องมือ ได้แก่ ควรกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เกี่ยวกับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เพื่อที่จะได้สามารถจัดตั้งโครงการขึ้นมารองรับ และมีงบประมาณเพียงพอในการจัดกิจกรรม จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ

สรุปข้อคิดเห็นประเด็นปัญหาและอุปสรรคในด้านเครื่องมือของครูผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นเรื่องของการขาดงบประมาณ ทำให้กระทบปัจจัยอื่นๆ ไปด้วย

อภิปรายผล

จากการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาเรียนรวมของโรงเรียนภายใต้สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

ด้านนักเรียน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักเรียนส่วนมากผ่านการเตรียมความพร้อมระยะแรกตามแผนที่วางไว้ ประกอบกับการที่นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษภายในโรงเรียนได้รับความช่วยเหลือและจัดกิจกรรมให้เขาตามความสามารถ นักเรียนปรับตัวเข้ากับห้องเรียนทั่วไปได้ ผู้บริหารสถานศึกษามีนโยบายให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้เข้าร่วมกิจกรรมกับเพื่อนนักเรียนทั่วไป จัดคณะกรรมการจิตอาสา หรือกรรมการนักเรียนคอยดูแลน้อง เพื่อคอยดูแลช่วยเหลือเบื้องต้น ครูมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่ให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทำกิจกรรมร่วมกับนักเรียนทั่วไป ให้ความรู้แนะนำแนวทางการเรียนการสอนกับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษและมีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมนักเรียนทั่วไปเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนร่วมกับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ตามสาระที่ตนเองรับผิดชอบ สร้างความเข้าใจและทัศนคติเชิงบวกให้กับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษและนักเรียนทั่วไป ครูผู้สอนควรให้การอบรมสั่งสอนทัศนคติเชิงบวกให้กับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษและนักเรียนทั่วไปในชั้นเรียนอยู่เสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิมล จันทราศรี (2553, น.47) ที่กล่าวว่าการส่งเสริมให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ได้รับการฝึกให้ช่วยเหลือตนเองและสอดแทรกกิจกรรมการเตรียมความพร้อมเข้าไปในกิจกรรมการปฐมนิเทศนักเรียนโดยให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษและนักเรียนทั่วไปมีโอกาสทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อลดช่องว่างระหว่างค่านักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษและนักเรียนทั่วไป ควรมีการเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรวมหรือจิตวิทยาเด็ก เข้ามาให้ความรู้หรือจัดกิจกรรม เกี่ยวกับการจัดการเรียนรวมเพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษและนักเรียนทั่วไปมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

ด้านสภาพแวดล้อม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารมีการจัดการอย่างเป็นระบบ ส่วนใหญ่มีการสนับสนุนงบประมาณที่เพียงพอ บุคลากรส่วนใหญ่มีความรู้ความสามารถทางวิชาการ โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรวม มีอาคารเรียนพร้อม มีห้องเรียนครบทุกระดับชั้น

และมีห้องบริการ เช่นมีห้องน้ำ ห้องการศึกษาพิเศษ ห้องวิชาการ ห้องธุรการ ห้องสมุด อยู่ในอาคารเรียนเดียวกัน ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอต่อระดับการมองเห็นของนักเรียน ครูจัดตำแหน่งที่นั่งให้กับนักเรียนเรียนรวมได้อย่างเหมาะสมกับศักยภาพของแต่ละบุคคล เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ มีการเตรียมความพร้อมด้านการปรับปรุงทางเดินลาดเอียงสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย ซึ่งยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของวิชัย วงษ์ใหญ่ (2550, น. 98) กล่าวว่าสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลางโดยโรงเรียนต้องปรับสิ่งแวดล้อม โดยพิจารณาถึงความบกพร่องของเด็กพิเศษแต่ละประเภทและดำเนินการทางด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ จัดให้มีห้องสอนเสริมเพื่อเพิ่มเติมความรู้ในด้านวิชาการสำหรับบุคคลที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหาร ครู บุคลากรในโรงเรียนทุกคน ต้องมีความรู้และประสบการณ์ มีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับการเรียนรวม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวรรณุช ประมวลการ (2557, น. 112) ในด้านสภาพแวดล้อม ผู้บริหารควรจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูและบุคลากรโดยการสอดแทรกเข้าไปในกิจกรรมการประชุมประจำเดือน เพื่อปรับทัศนคติ กระตุ้นและให้ความรู้เป็นระยะ สร้างเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เพื่อขอความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรม ควรมีการประชาสัมพันธ์โครงการให้ชุมชนได้รับทราบถึงผลการปฏิบัติงานการเรียนรวมของโรงเรียน

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในด้านการบริหารมีการจัดการอย่างเป็นระบบ มีการจัดทำแผนเฉพาะบุคคลให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล มีการดำเนินการตรวจสอบเด็กโดยใช้วิธีที่หลากหลาย โรงเรียนส่งเสริมครูและบุคลากรเข้าอบรมสัมมนา ในเรื่องการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม และให้ครูประจำชั้นหรือครูเสริมวิชาการประเมินนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษให้ผู้ปกครองทราบทุกภาคเรียน มีการวางแผนทำปฏิทินการนิเทศ และเข้านิเทศตามที่กำหนดไว้มีการวางแผนการประเมินอย่างเป็นระบบ และนำเสนออย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับบุษบา ตาไว (2550, น. 124) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานด้านกิจกรรมการเรียนการสอนมีการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับมาก ในเรื่องการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ให้กับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ รองลงมาเป็นการนำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารให้ความสำคัญกับเด็กพิเศษเป็นรายบุคคลเพราะการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล หมายถึง การปรับหลักสูตรให้เหมาะสมกับเด็กเป็นรายบุคคล สอดคล้องกับวิมล จันทราศรี, (2553, น. 100) ได้ประเมินโครงการพบว่า โรงเรียนในกลุ่มทดลองสามารถดำเนินการตามโครงการ คือ ด้านการเรียนการสอนความพร้อมของโรงเรียน ความร่วมมือและสนับสนุนจากชุมชนและผู้ปกครอง การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานพัฒนาบุคลากร และโอกาสในการจัดการเรียนรวมกับเด็กทั่วไป เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดเพราะโรงเรียนในโครงการค่อนข้างจะมีความพร้อมในด้านต่างๆ ทำให้การดำเนินการเรียนรวมประสบผลสำเร็จ แต่ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือการปรับเปลี่ยนวิธีการและเกณฑ์การวัดผลประเมินผลให้เหมาะสมกับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแต่ละคนอาจเป็นเพราะว่าครูผู้สอนยังไม่เข้าใจวิธีการจัดการเรียน การสอน การวัดประเมินผลการจัดการเรียนการสอนเด็กมีความต้องการจำเป็นพิเศษอย่างแท้จริง ครูผู้สอนยอมรับผลการเรียนของนักเรียนมีความต้องการจำเป็นพิเศษไม่ได้เพราะเอาไปเปรียบเทียบกับเด็กทั่วไป ไม่เข้าใจในแผนการจัดการเรียนเฉพาะบุคคล

ด้านเครื่องมือ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าครูได้นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการสอนและโรงเรียนมีบริการทางการศึกษาที่ทันสมัยมากขึ้นโรงเรียนมีนโยบายวิสัยทัศน์พันธกิจงบประมาณ ระบบการบริหารจัดการ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ ตำรา ความช่วยเหลืออื่นๆทางการศึกษา รวมถึงครูการศึกษาพิเศษ และนักวิชาชีพอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องหรือพิการ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และดำรงชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดประชุมชี้แจงแผนการปฏิบัติงานให้คณะครู อาจารย์ในโรงเรียนได้ทราบ รวมทั้งพิจารณาจัดสรรงบประมาณ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมพัฒนาสื่อการเรียนการสอน หรือจัดอบรมการสร้างสื่อการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนรวม เพื่อให้ได้สื่อที่ตรงตามความต้องการของผู้เรียน จัดหาสิ่งของความสะดวกอย่างสมวัยเพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน ให้ตรงตามศักยภาพของนักเรียนอย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับบุษบา ตาไว (2550, น. 126) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงาน ด้านเครื่องมือ มีการจัดการในระดับมาก การวางแผนและกำหนดแนวทางการดำเนินงานการจัดการเรียนรวม สะท้อนให้เห็นว่าการจัดการโดยใช้โครงสร้าง SEAT ส่งผลให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้รับการช่วยเหลือด้านเครื่องมือทำให้การจัดการศึกษามีคุณภาพ สามารถดำเนินงานได้อย่างมีมาตรฐาน บรรลุถึงการศึกษาเพื่อปวงชนอย่างแท้จริง ประสบผลสำเร็จ สามารถนำไปใช้บริหารโรงเรียนเรียนรวมได้ผลดี ซึ่งสอดคล้องกับสุภาพร ชินชัย (2551, น. 116) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องกรณีศึกษาการปฏิบัติของครูประถมศึกษาในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวมโดยใช้กรอบการปฏิบัติงานตามกรอบแนวคิด SEAT โดยด้านเครื่องมือครูมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการดำเนินงานอย่างเป็นขั้นตอนชัดเจน ครูยังมีส่วนร่วมในการจัดเตรียมสื่อ การเรียนการสอนสำหรับเด็กพิการเรียนรวม ครูจัดบริหารสอนเสริมให้เด็กพิการเรียนรวม ตลอดจนการประสานงานกับนักวิชาชีพอื่น

จากการศึกษาปัญหา อุปสรรค ที่มีผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเรียนรวมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามปลายเปิด ปัญหาที่พบจากการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาเรียนรวมของโรงเรียนภายใต้สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มาจากโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งทำให้เห็นว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาในการจัดการศึกษาเรียนรวม ทั้งด้านนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านเครื่องมือ อาจจะเป็นเพราะโรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวนครูสอนน้อย บางโรงเรียนไม่มีผู้อำนวยการ จึงขาดงบประมาณในการสนับสนุน ขาดกำลังคนในการแก้ปัญหา สอนปกติครูยังมีไม่ครบชั้นเรียน ต้องรวมชั้น เมื่อมีนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเพิ่มเข้าไป ยิ่งทำให้ครูบริหารจัดการชั้นเรียนยากขึ้น ส่งผลกระทบไปเกิดปัญหาอื่นๆ ตามมา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งนี้

1. ควรมีการจัดกิจกรรมหรือค่ายเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษสร้างความคุ้นเคยและเตรียมความพร้อมกับสภาพแวดล้อมใหม่ ๆ ช่วงก่อนเปิดภาคเรียน

2. มีการสนับสนุนตำราเรียนเหมาะสมกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียน เช่น หนังสือเสียงสำหรับนักเรียนตาบอด

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการศึกษาเรียนรวมของโรงเรียนขนาดเล็ก
2. ควรมีการศึกษาหาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามระบบการจัดการศึกษาเรียนรวม SEAT

บรรณานุกรม

- ฐาปณีย์ แสงสว่าง และคณะ. (2562) การติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาเรียนรวมสำหรับเด็กพิการและเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. กรุงเทพมหานคร. บริษัท 21 เซ็นจูรี จำกัด
- บุษบา ตาไว (2550) การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางในการบริหารจัดการเรียนรวมโดยใช้โครงสร้างซีทของโรงเรียนแกนนำการจัดการเรียนรวมจังหวัดสุโขทัย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลย์สงคราม
- วรรณุช ประมวลการ (2557) การจัดการเรียนรวมตามโครงสร้างซีทของโรงเรียนยางฮอมวิทยาคมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2550). เด็กที่มีความสามารถพิเศษ. สารานุกรมวิชาชีพรู เณลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในโอกาสฉลองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- วิมล จันทราศรี. (2553). แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2. วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
- สำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2551). พระราชบัญญัติการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ.2551 และอนุบัญญัติตามพระราชบัญญัติ จำนวน 13 ฉบับ. มปท.
- สำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2562). รายงานจำนวนนักเรียนพิการเรียนรวม แยกเขตพื้นที่ประเภทความพิการ ข้อมูล 10 พ.ย. 62. สืบค้นเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2563. สืบค้นจาก https://specialbasic.specialset.bcpp.go.th/specialbasic/download/studentall_deform_2562-2.pdf
- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2560). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560. กรุงเทพฯ: สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579. กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวาน กราฟฟิค จำกัด.
- สุภาพร ชินชัย. (2551). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ :

กรณีศึกษาโรงเรียนเรียนรวมในจังหวัดเชียงใหม่. ปริญญานิพนธ์วิทยาศาสตร์ดุซฎึบัณทิต (การวิจัย
พฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์).กรุงเทพฯ. บัณทิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Best, John W. and James V.Kahn. (1970) *Research in Education*. 5th ed. New Jersey: Prentice –
Hall Inc.

Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970) Determining Sample Size for Research Activities
Education and Psychological Measurement, 30(3), 608